

BIBLIOTECA
JUDEȚEANĂ
"OCTAVIAN
GOGA"

CALENDARUL MANIFESTĂRILOR ȘI EVENIMENTELOR CULTURALE

BjC
Biblioteca Județeană
Octavian Goga
Cluj

Decade Internaționale ONU

- 2008-2017** - Al doilea deceniu al ONU pentru eradicarea sărăciei
2006-2016 - Deceniul de recuperare și dezvoltare durabilă pentru comunitățile afectate de dezastrul de la Cernobîl (1986)
2005-2014 - Al doilea deceniu internațional al ONU consacrat populațiilor indigene
2005-2015 - Deceniul internațional de acțiune *Apă pentru viață*
2005-2014 - Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă

Aniversări internaționale ONU

2014

- Anul Internațional al Familiei - a 20-a aniversare
Anul Internațional al Agriculturii de tip familial
Anul Internațional al Cristalografiei
Anul Internațional al micilor state insulare aflate în proces de dezvoltare
Anul Internațional de Solidaritate cu poporul palestinian

Aniversări/Comemorări UNESCO - propunerile României pentru 2014

- 300 de ani de la moartea domnitorului Constantin BRÂNCOVEANU (1654-1714)
150 de ani de la nașterea scriitoarei Elena VĂCĂRESCU (1864-1947)
50 de ani de la moartea criticului literar, filosofului și scriitorului Tudor VIANU (1898-1964)

PERSONALITATEA ANULUI 2014

Elena VĂCĂRESCU
150 de ani de la naștere

Date biografice: 21 septembrie 1864, București- d. 17 februarie 1947, Paris. Scriitoare româncă stabilită în Franța. Poetă, prozatoare, memorialistă, romancieră, dramaturg, traducătoare. Laureată a Premiului Academiei Franceze (1925). Prima femeie membră a Academiei Române.

Fiica diplomatului Ioan Văcărescu și a Eufrosinei Fălcoianu, nepoată pe linie directă a lui Iancu Văcărescu. La proprietatea familiei de lângă Târgoviște, primește o educație aleasă. Studiază, mai întâi, literatura engleză datorită guvernantei sale și, ulterior, la Paris, literatura franceză. Urmează cursuri de filosofie, estetică și istorie precum și cursuri de poezie susținute de Sully Prudhomme. Îl întâlnește pe Victor Hugo. Debutază în 1886 cu volumul de poezie *Chants d'aurore*. În 1888, Elena Văcărescu este invitată la Curtea regală de către regina Elisabeta a României, admiratoare a operei sale literare. În 1889, viitorul rege al României, prințul Ferdinand de Hohenzollern-Sigmaringen, o cere în căsătorie. În baza unor prevederi constituționale, căsătoria nu poate fi încheiată și Elena Văcărescu este exilată în Italia în 1891. În 1895 se stabilește definitiv în Franța distingându-se în viața literară pe mai multe planuri.

După Primul Război Mondial este numită de către regele României ca secretar general al Asociației Române pe lângă Societatea Națiunilor (1919-1939). Pentru meritele sale, guvernul francez îi decernează ordinul Cavaler al Legiunii de Onoare. În anul 1925, Elena Văcărescu devine membru de onoare al Academiei Române, ea fiind prima femeie din România care a beneficiat de acest titlu.

Moare la Paris, la 17 februarie 1947, și este înhumată în cripta familiei Văcăreștilor din cimitirul Bellu. Ea a lăsat moștenire Academiei Române, prin testament, majoritatea averii Văcăreștilor.

Opera: *Chants d'Aurore* (Cântecel zorilor) (1886); *Le Rhapsode de la Dâmbovița* (Rapsodul Dâmboviței) (1889);

L'âme sereine (Cu inima senină) (1896); *Lueurs et Flammes* (Licăriri și văpăi) (1903); *Nuits d'Orient* (Nopti orientale) (1907); *Amor vincit* (Amorul învinge) (1908); *Le Jardin passioné* (Grădina dorului) (1908); *Le Sortilège* (Vraja) (1911); *La Dormeuse éveillée* (Visând cu ochii deschiși) (1914); *Dans l'or du soir* (În auriul înserării) (1927); *Memorial sur le mode mineur* (Memorial la modul minor) (1946);

Aprecieri critice:

Camil Petrescu: *N-a fost niciodată despărțită de țara în limba căreia n-a scris (...). O româncă din cel mai adevărat sânge românesc, care își afirmă cu orgoliu și originea și sufletul românesc (...). O asemenea personalitate onorează două literaturi.*

Șerban Cioculescu: *Așa cum se-ntreba cândva Tudor Arghezi, cum de-a-ncăput în el țara întregă, ne putem minuna de sensibilitatea exponențială a înzestrării poete de limbă franceză, care cu fapta, cu cuvântul și cu versul, el însuși acțiune, a stat necontenit în serviciul îndepărtatei patrii, pentru ea, omniprezentă.*

IANUARIE

1 ianuarie

Doina POPA, bibliotecar, director al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj (2002-2009) - 65 de ani (01.01.1949)

Radu ȚUCULESCU, prozator și realizator clujean de emisiuni Radio-TV - 65 de ani (01.01.1949)

Mircea MUTHU, critic, eseist și istoric literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 70 de ani (01.01.1944)

80 de ani de la nașterea actorului român **Gheorghe DINICĂ** (01.01.1934 - 10.11.2009)

4 ianuarie

115 ani de la nașterea lingvistului și folcloristului român **Emil PETROVICI** (04.01.1899 - 07.10.1968)

8 ianuarie

Coriolan Ovidiu PECICAN, prozator, eseist, istoric și profesor universitar clujean - 55 de ani (08.01.1959)

9 ianuarie

Mircea TOMUȘ, critic și istoric literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 80 de ani (09.01.1934)

10 ianuarie

145 de ani de la nașterea publicistului și omului politic român **Valeriu BRANIȘTE**, unul dintre fondatorii Universității românești din Cluj (10.01.1869-01.01.1928)

14 ianuarie

125 de ani de la nașterea mezzo-sopranei **Lya POP-POPOVICI**, membră fondatoare a Operei Române din Cluj (14.01.1889-27.05.1970)

80 de ani de la moartea medicului și bacterologului român **Ioan CANTACUZINO**, întemeietorul școlii românești de microbiologie și medicină experimentală (25.11.1863-14.01.1934)

15 ianuarie

85 de ani de la nașterea pastorului baptist american **Martin Luther KING**, activist politic și luptător pentru drepturile populației de culoare (15.01.1929-04.04.1968)

164 de ani de la nașterea poetului, prozatorului și jurnalistului român **Mihai EMINESCU** (15.01.1850-15.06.1889)

17 ianuarie

Radu THEODORU, scriitor român - 80 de ani (17.01.1924)

70 de ani de la moartea juristului și omului politic clujean **Theodor MIHALI**, primar al orașului Cluj (1926, 1927-1931); membru marcant al Partidului Național Român (15.03.1885 - 17.01.1934)

18 ianuarie

325 ani de la nașterea filosofului, juristului și omului politic francez **Charles-Louis de Secondat, Baron de la Brède et de MONTESQUIEU** (18.01.1689-10.02.1755)

19 ianuarie

175 de ani de la nașterea pictorului impresionist francez **Paul CEZANNE** (19.01.1839-22.10.1906)

22 ianuarie

165 de ani de la nașterea dramaturgului, romancierului, poetului, eseistului și pictorului suedez **Johann August STRINDBERG** (22.01.1849-14.05.1912)

23 ianuarie

70 de ani de la nașterea criticului și editorului clujean **Valentin TAȘCU** (23.01.1944 - 26.11.2008)

24 ianuarie

Ziua Unirii Principatelor Române - 155 de ani de la **Unirea Principatelor Române** sub domnia lui Alexandru Ioan CUZA (24.01/05.02.1859)

125 ani de la nașterea dramaturgului, eseistului, scriitorului și traducătorului român de origine megleno-română **Victor EFTIMIU**, membru al Academiei Române (24.01.1889-27.11.1972)

25 ianuarie

140 de ani de la nașterea romancierului și dramaturgului englez **William Somerset MAUGHAM** (25.01.1874-16.12.1965)

255 de ani de la nașterea poetului scoțian **Robert BURNS** (25.01.1759-21.07.1796)

26 ianuarie

Gheorghe BENGA, medic, chimist și profesor universitar clujean - 70 de ani (26.01.1944).

27 ianuarie.

Ziua Internațională de Comemorare în Memoria Victimelor Holocaustului

200 de ani de la moartea filosofului idealist german **Johann Gottlieb FICHTE** (19.05.1762-27.01.1814)

28 ianuarie

Virgil SALVANU jr., arhitect, designer și profesor universitar clujean - 90 de ani (28.01.1924)

125 ani de la nașterea romancierei, poetei și memorialistei franceze de origine română **Martha BIBESCU** (28.01.1889-28.11.1973)

75 de ani de la moartea celui mai mare poet irlandez de limbă engleză **William Butler YEATS**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1923) - (13.06.1865-28.01.1939)

29 ianuarie

Mircea POPA, critic și istoric literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj, președinte al Despărțământului Cluj al ASTREI - 75 de ani (29.01.1939)

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII IANUARIE

Mircea MUTHU

70 de ani de la naștere

Date biografice: 1 ianuarie 1944, Iernut, jud. Mureș. Critic și istoric literar, eseist. Membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj

Urmează cursurile Facultății de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (1967). Este profesor la Catedra de literatură română comparată și teorie literară a Facultății de Filologie din Cluj. În perioada 1992-1996, a fost decanul Facultății de Litere, fiind ulterior prorector al Universității „Babeș-Bolyai” (din 1996) și rector interimar (1998-1999). A fost lector de limbă și civilizație românească la Universitatea din Saint-Etienne, Franța (1976-1979), membru titular al Asociației *Jules Romains*, Franța (din 1978) și al Association Internationale des Études Sud-Est Européennes (din 1987).

A debutat absolut în *Tribuna*, în 1967. Debutul editorial, cu vol. *Orientări critice*, a avut loc în 1972. A colaborat la revistele *Echinox*, *Tribuna*, *Jurnalul literar*, *Études Balkaniques*, *Synthesis*, *Révue des Études Sud-Est europeenes*, *South-East Monitor* etc.

A fost distins cu ordinul național *Pentru merit*, în grad de cavaler (2000) și *Ordre des Palmes Académiques*, în grad de cavaler (2001).

Opera (selectiv): *Literatura română și spiritul sud-est european* (1976); *La marginea geometriei* (1979); *Paul Zarifopol între fragment și construcție* (1982); *Permanențe literare românești în perspectivă comparată* (1986); *Alchimia mileniului* (1989); *Liviu Rebreanu sau paradoxul organicului* (1998); *Esențe* (1994); *Cântecul lui Leonardo* (1995); *Călcâiul lui Delacroix* (1996); *Făt-Frumos și vremea uitată* (1998); *Dinspre Sud-Est* (1999); *Lucian Blaga - dimensiuni răsăritene* (2000; 2002); *Balcanologie* (2002); *Balcanismul literar românesc* (2002).

Aprecieri critice:

Ștefan Borbely: *În multe privințe, Mircea Muthu a parcurs un traseu exegetic și sintetic de pionierat, luptând, în primul rând, cu stereotipizarea peiorativă a termenului de „balcanism”, de pe care zgora abuzivă a derizoriului a trebuit să fie înlăturată, pentru ca el să devină un concept descriptiv, operațional.*

FEBRUARIE

1 februarie

60 de ani de la nașterea scriitorului și cercetătorului clujean **Tudor Dumitru SAVU** (01.02.1954-19.10.2000)

Nicolae BREBAN, scriitor, romancier, eseist și dramaturg român, membru al Academiei Române - 80 de ani (01.02.1934)

2 februarie

50 de ani de la moartea scriitorului și dramaturgului român **Ion Marin SADOVEANU** (pseudonimul literar al lui Iancu-Leonte MARINESCU) (15.06.1893-02.02.1964)

3 februarie

60 de ani de la moartea romancierului și memorialistului român **Ionel TEODOREANU** (06.01.1897-03.02.1954)

4 februarie

Adrian GRĂNESCU, scriitor și bibliotecar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 65 de ani (04.02.1949)

5 februarie

100 de ani de la nașterea scriitorului american **William S. BURROUGHS** (05.02.1914 - 02.08.1997)

75 de ani de moartea matematicianului și pedagogului român **Gheorghe ȚIȚEICA**, membru al Academiei Române (17.10.1873-05.02.1939)

10 februarie.

80 de ani de la moartea pedagogului și omului politic român **Vasile GOLDIȘ**, membru de onoare al Academiei Române (12.11.1862-10.02.1934)

12 februarie

120 ani de la nașterea poetei și prozatoarei române **Otilia CAZIMIR** (pseudonimul literar al Alexandrei GAVRILESCU) (12.02.1894-08.06.1967)

15 februarie

450 de ani de la nașterea matematicianului, fizicianului astronomului și filosofului italian **Galileo GALILEI** (15.02.1564-08.01.1642)

18 februarie

130 de ani de la nașterea filologului și istoricului literar clujean **Nicolae DRĂGANU** (18.02.1884-17.12.1939)

450 de ani de la moartea pictorului, sculptorului și poetului italian **Michelangelo di Ludovico BUONAROTTI** (06.03.1475-18.02.1564)

20 februarie

Ziua Mondială a Justiției Sociale

21 februarie

Ziua Internațională a Limbii Materne

22 februarie

110 ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului clujean de limbă maghiară **NAGY István**, membru și primul președinte/secretar al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj(1949), membru al Academiei Române, deputat în Marea Adunare Națională (1948) (22.02.1904-24.04.1977)

150 de ani de la nașterea romancierului și dramaturgului francez **Jules RENARD** (22.02.1864-22.05.1910)

24 februarie

Ștefan DAMIAN, poet, prozator și traducător clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 65 de ani (24.02.1949)

26 februarie

450 de ani de la nașterea poetului și dramaturgului englez **Christopher MARLOWE** (26.02.1564-30.05.1593)

28 februarie

Ziua Apărării Civile în România

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII FEBRUARIE

Adrian Mircea GRĂNESCU

65 de ani de la naștere

Date biografice: 4 februarie 1949, Cluj. Prozator. Membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj.

A urmat liceul la Cluj și Facultatea de Filologie a Universității “Babeș-Bolyai” Cluj, secția română-italiană (1972). Debut absolut în 1969, cu proză, în revista *Tribuna*. Debutează editorial cu vol. *O dragoste ca oricare alta*, în 1988.

A fost metodist la Centrul de Îndrumare a Creației Populare Cluj, documentarist și redactor la Editura Dacia. Din 1992, a fost bibliotecar la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj.

Premii: Premiul de debut al Editurii Dacia (1987), Premiul Uniunii Scriitorilor - Filiala Cluj pentru vol. *Însemnare a lecturilor mele particulare* (2002), Premiul „Miko Ervin” al Uniunii Scriitorilor - Filiala Cluj pentru vol. *De o parte și de alta a cărților. (Publicistică. Amintiri. Eseuri)* (2005), Premiul „N. Drăgan” al Uniunii Scriitorilor - Filiala Cluj pentru vol. *Deasupra și dedesubtul cărților - fețe nevăzute* (2012).

Opera (selectiv): *O dragoste ca oricare alta* (1988); *Un altfel de sfârșit* (1998); *Lecturile mele particulare* (2000); *Însemnare a lecturilor mele particulare* (2002); *De o parte și de alta a cărților. (Publicistică. Amintiri. Eseuri)* (2005); *Corabie fără pânze și cârmă* (2008); *Teatru vechi - spectacol veșnic* (2008); *Jurnalul lecturilor mele particulare* (2010); *Deasupra și dedesubtul cărților - fețe nevăzute (publicistică - amintiri - eseuri)* (2011); *Porțile orașului meu* (2012).

Aprecieri critice:

Ioan-Aurel Pop: ...*Adrian Grănescu, căutător în cronici, dar căutător de vise, de crochiuri, de chipuri și icoane, unele zugrăvite, altele tăiate în filigran, altele încrustate în basorelief.*

Petru Poantă: *Cartea (cărțile) este (sunt) o prezență copleșitoare, iar autorul se raportează la ea în toate ipostazele sale posibile: editor, bibliotecar, bibliofil, scriitor, cititor și „navigator” pe Internet.*

MARTIE

1 martie

Ziua Mărțișorului

Gelu NEAMȚU, istoric clujean - 75 de ani (01.03.1939)

3 martie

100 de ani de la nașterea pianistului, compozitorului, muzicologului, scriitorului și diplomatului clujean **George SBÂRCEA** (03.03.1914 - 28.07.2005)

4 martie

Vasile IGNA - 70 de ani de la nașterea poetului, prozatorului și traducătorului clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (04.03.1944)

225 ani de la intrarea în vigoare a *Constituției americane* (04.03.1789)

6 martie

Dumitru SUCIU, istoric clujean - 70 de ani (06.03.1944)

75 de ani de la moartea primului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, **Miron CRISTEA** (18.07.1868-06.03.1939)

8 martie

Ziua Internațională a Femeii

100 de ani de la nașterea pictorului clujean **Teodor HARȘIA** (08.03.1914-18.03.1987)

145 de ani de la moartea compozitorului romantic francez **Hector BERLIOZ** (11.12.1803-08.03.1869)

9 martie

145 de ani de la nașterea pictorului clujean **Pericle CAPIDAN** (09.03.1869-25.10.1966)

200 de ani de la nașterea părintelui poeziei culte ucrainiene **Taras ȘEVCENKO** (09.03.1814-10.03.1861)

70 de ani de la moartea naturalistului român **Grigore ANTIPA**, director al Muzeului Național de Istorie Naturală (1892 - 1944) (27.11.1867-09.03.1944)

14 martie

155 de ani de la nașterea poetului, prozatorului, dramaturgului și publicistului român **Alexandru MACEDONSKI** (14.03.1854- 24.11.1920)

15 martie.

65 de ani de la moartea prozatorului umorist român **Gheorghe BRĂESCU** (29.01.1871-15.03.1949)

16 martie

175 de ani de la nașterea poetului și eseistului francez **Sully PROUDHOME**, primul laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1901) (16.03.1839-06.09.1907)

17 martie

100 de ani de la moartea poetului, nuvelistului, jurnalistului și eseistului croat **Antun Gustav MATOŠ** (13.06.1873-17.03.1914)

17 - 23 martie

Săptămâna Francofoniei

20 martie

Ziua Internațională a Francofoniei

21 martie

Ziua Internațională a Poeziei

Ziua Mondială de Luptă împotriva tuturor Formelor de Rasism și Discriminare

175 de ani de la nașterea compozitorului rus **Modest Petrovici MUSSORFSKI** (21.03.1839-28.03.1881)

24 martie

Constantin ZĂRNESCU, prozator, dramaturg și publicist clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 65 de ani (24.03.1949)

25 martie

Ziua Poliției Române

65 de ani de la înființarea **Uniunii Scriitorilor din România** (25.03.1949)

100 de ani de la moartea poetului, scriitorului și lexicografului francez **Frederich MISTRAL**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1904) (08.09.1830-25.03.1914)

60 de ani de la moartea scriitorului clujean **Emil ISAC**, membru al Academiei Române (17.05.1886-25.03.1954)

27 martie.

Ziua Mondială a Teatrului

Liviu MALIȚA, critic și istoric literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 55 de ani (27.03.1959)

28 martie

100 de ani de la nașterea scriitorului ceh **Bohumil HRABAL** (28.03.1914-03.02.1997)

30 martie

100 de ani de la nașterea istoricului și arheologului sas **Kurt I. HORED**T, profesor universitar clujean, unul dintre creatorii școlii moderne de arheologie (30.03.1914 - 19.12.1991)

135 de ani de la promulgarea legii privind înființarea **Academiei Române** (30.03.1879)

170 de ani de la nașterea poetului simbolist francez **Paul-Marie VERLAINE** (30.03.1844-08.01.1896)

31 martie

100 de ani de la nașterea poetului, scriitorului, eseistului și diplomatului mexican **Octavio PAZ** (Octavio Paz Lozano), laureat al Premiului Literar Miguel de Cervantes (1981) și al Premiului Nobel pentru Literatură (1990) (31.03.1914-19.04.1998)

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII MARTIE

Emil ISAC

60 de ani de la moarte

Date biografice: 27 mai 1886, Cluj - 25 martie 1954, Cluj. Poet, dramaturg, prozator și publicist. Membru al Academiei Române.

Provenind dintr-o familie de intelectuali transilvăneni (tatăl său, Aurel Isac, avocat și om politic, a fost unul dintre principalii apărători în procesul Memorandului, senator și președinte de onoare al Uniunii Avocaților din România), Emil Isac a participat el însuși la realizarea actului fundamental al Unirii din 1918.

Studiile primare le urmează la Școala Evanghelică, în limba germană, apoi studiile secundare la Liceul Piaristilor din Cluj, în limba maghiară, între anii 1895 - 1901 și la Liceul Grăniceresc din Năsăud (1902-1904). Bacalaureatul îl susține la Liceul Regal Maghiar din Sibiu în 1907. Este licențiat al Facultății de Drept Universității "Francisc Iosif I" din Cluj în 1910. Militează pentru drepturile românilor din Transilvania în presa vremii, iar în 1918 participă la al IX-a Congres al Partidului Social-Democrat și este ales membru al Marelui Sfat Național de la Alba Iulia. Este atașat la biroul de presă din Berna (1919), inspector al teatrelor pentru Transilvania și Banat (1920-1940), profesor de estetică la Școala de Belle Arte din Cluj (1925-1931). Vechi membru al Societății Scriitorilor Români (Uniunea Scriitorilor) contribuie la înființarea Filialei Cluj a acesteia. Din 1948 este membru corespondent al Academiei Române.

Debutează în 1902 în revista maghiară "Ellenzék" din Cluj, iar debutul editorial are loc în 1908 cu volumul *Poezii. Impresii și senzații moderne*. Contribuțiile sale la viața culturală românească din centrul universitar transilvan (Cluj) sunt confirmate prin decorațiile Coroana României în rang de cavaler prin decret regal și Meritul Cultural clasa I. I se acordă și Ordinul Muncii, deși nu a fost membru al Partidului Comunist.

Opera (selectiv): *Poezii. Impresii și senzații moderne* (1902); *Ardealule, Ardealule bătrân* (1916); *Poeme în proză* (1923); *Cartea unui om* (1925); *Maica cea tânără* (1931); *Poeme* (1936); *Versuri* (1964).

Aprecieri critice:

Eugen Jebeleanu: *Emil Isac a fost un poet al Cetății și al Omului, al datoriei față de om și de Cetatea lui.*

APRILIE

1 aprilie

Milan KUNDERA, romancier și eseist francez de origine cehă - 85 de ani (01.04.1929)
133 de ani de la nașterea poetului și omului politic român **Octavian GOGA**, patronul spiritual al Bibliotecii Județene din Cluj (01.04.1881-07.05.1938)

2 aprilie

Ziua Internațională a Cărții pentru Copii

75 de ani de la nașterea poetului și dramaturgului român **Adrian DOHOTARU** (02.04.1939-01.09.1995)

75 de ani de la apariția, la București, sub conducerea lui Cezar Petrescu, a săptămânalului de cultură **România literară** (02.04.1939)

100 de ani de la moartea scriitorului german **Paul Johann Ludwig von HEYSE**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1910) (15.03.1830-02.04.1914)

3 aprilie

Ziua Jandarmeriei Române

100 de ani de la nașterea poetului, traducătorului și teatrologului român **Florin TORNEA** (03.04.1914-09.08.1989)

125 ani de la nașterea compozitorului și dirijorului român **Grigoraș DINICU** (03.04.1889-28.03.1949)

70 de ani de la moartea pictorului român **Octav BĂNCILĂ** (04.02.1872-03.04.1944)

4 aprilie

Ziua Academiei Române

Ziua NATO - 65 de ani de la crearea *Organizației Tratatului Atlanticului de Nord* (04.04.1949)

100 de ani de la nașterea scriitoarei și regizoarei de film franceze de origine vietnameză

Marguerite DURAS (Marguerite Donnadieu) (04.04.1914-03.03.1996)

135 de ani de la nașterea filosofului și profesorului universitar clujean **Virgil I. BĂRBAT**, mentor al școlii de sociologia culturii - (04.04.1879-23.11.1931).

5 aprilie

80 de ani de la nașterea profesorului universitar și criticului literar clujean **Vasile FANACHE**, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (05.04.1934-13.10.2013)

100 de ani de la nașterea lingvistului și profesorului universitar clujean **Ioan PĂTRUȚ** (05.04.1914-31.12.1992)

7 aprilie

Ziua Mondială a Sănătății

Francis Ford COPPOLA, regizor american de film - 75 de ani (07.04.1939)

8 aprilie

Ziua Internațională a Rromilor

155 de ani de la nașterea filosofului german **Edmund HUSSERL**, fondator al fenomenologiei moderne (08.04.1859-26.04.1938)

9 aprilie

75 de ani de la nașterea psihologului și profesorului universitar clujean **Horia PITARIU** (09.04.1939-25.03.2010)

10 aprilie

85 de ani de la nașterea compozitorului și muzicologului clujean **Vasile HERMAN** (10.04.1929 - 20.03.2010)

100 de ani de la nașterea pictoriței clujene **Lucia PISO-LADEA** (10.04.1914-03.02.1972)

100 de ani de la nașterea poetei, eseistei și traducătoarei române de origine evreiască **Maria BANUȘ** (10.04.1914-14.07.1999)

11 aprilie

90 ani de la nașterea istoricului și profesorului universitar clujean **CSETRI Elek (Alexa)**, membru extern al Academiei Maghiare de Științe și membru fondator al *Societății Muzeului Ardelean (Erdélyi Múzeum-Egyesület)* (11.04.1924-24.01.2010)

70 de ani de la moartea poetului și prozatorului român **Ion MINULESCU** (06.01.1881-11.04.1944)

12 aprilie

Ziua Mondială a Aviației și a Cosmonauticii

14 aprilie

125 ani de la nașterea istoricului englez **Arnold Joseph TOYNBEE** (14.04.1889-20.10.1975)

15 aprilie

Ziua Mondială a Diagnosticării Diabetului

16 aprilie

125 ani de la nașterea actorului și regizorului englez [Sir] **Charles Spencer CHAPLIN**, laureat al Premiului Oscar (1927 și 1972) (16.04.1889-25.12.1977)

170 de ani de la nașterea romancierului, poetului și omului politic francez **Anatole FRANCE** (pseudonimul literar al lui Jacques Anatole Francois Thibault), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1921) (16.04.1844-12.10.1924)

18 aprilie

Ziua Internațională pentru Conservarea Monumentelor

20 aprilie

100 de ani de la nașterea pictorului și scenografului român **George ȘTEFĂNESCU** (20.04.1914-29.10.2007)

21 aprilie

150 de ani de la nașterea economistului politic și sociologului german **Max WEBER** (21.04.1864-14.06.1920)

22 aprilie

Ziua Planetei Pământ

120 ani de la nașterea prozatorului, dramaturgului, nuvelistului și poetului român **Camil PETRESCU** (22.04.1894-14.05.1957)

23 aprilie

Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor

Ziua Bibliotecarului Român

120 de la nașterea prozatorului și dramaturgului român **Gib I. MIHĂESCU** (23.04.1894-19.10.1935)

26 aprilie

Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale

450 de ani de la nașterea renumitului dramaturg și poet englez **William SHAKESPEARE** (26.04.1564-23.04.1616)

27 aprilie

Ziua Mondială a Orașelor Înfrățite

29 aprilie

Ziua Mondială a Dansului

Ziua Veteranilor de Război

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII APRILIE

Vasile Fanache

80 de ani de la naștere

Date biografice: 05.04.1934, Ghirdoveni, județul Dâmbovița - 13.10.2013, Cluj-Napoca). Critic, istoric literar, traducător, cercetător, profesor universitar. Membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj.

Vasile Fanache a absolvit Liceul *Spiru Haret* din Buzău, devenind student la Facultatea de Litere a Universității din Cluj, între anii 1954-1958. Și-a început cariera profesională ca cercetător la filiala din Cluj a Academiei Române (1958-1963), trecând ulterior la catedră, la Facultatea de Filologie a Universității din Cluj. Și-a susținut doctoratul în filologie cu teza *Poezia lui Mihai Beniuc* (Universitatea din Cluj, 1969), publicată în 1972. Între anii 1976-1979, a fost Lector de limba și literatura română la Sorbona. Revenit la Cluj, a continuat să profeseze la Facultatea de Litere a Universității din Cluj, iar din anul 2001 și la Universitatea din Alba Iulia.

A colaborat cu studii de istorie literară, eseuri critice la *Tribuna*, *Familia*, *Viața românească*, *Revue roumaine*, *Cahiers roumains d'etudes litteraires*, *Synthesis*, *Apostrof* etc. și a participat la unora realizarea unor volume colective. A îngrijit mai multe ediții din scrierile ardeleni afirmați după 1930. A tradus în românește *Ironia* lui Vladimir Jankelevich. În primele sale cărți publicate, Vasile Fanache a continuat tematic și metodologic spiritul școlii clujene de istorie și critică literară, investigațiile fiind circumscrise ariei de valori transilvane ale literaturii române interbelice. Într-o nouă etapă, fără să renunțe la temele inițiale, a abordat o eseistică îndrăzneată și substanțială, orientându-se către reinterpretarea marilor scriitori români dintr-o perspectivă critică modernă.

Opera literară (selecție):

Poezia lui Mihai Beniuc, (1972), „*Gând românesc*” și *epoca sa literară*, (1973), *Întâlniri...*(1976), *Caragiale* (1984, ediția II, 1997- Premiul Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor), *Eseuri despre vârstele poeziei* (1990), *Bacovia. Ruptura de utopia romantică* (1994), *Lecturi sub vremi* (2000), *Bacovia în 10 poeme* (2002), *Chipuri tăcute ale veșniciei în lirica lui Blaga* (2003).

Aprecieri critice:

Mircea Popa: *Ceea ce individualizează discursul critic al lui Vasile Fanache este înainte de toate un fel de înțelegere comprehensivă ce se poate detecta în actul valorizator. Criticul se apropie de opera în chestiune înarmat cu solide cunoștințe profesionale, cu o curiozitate critică mereu sporită, ce nu lasă nimic la voia întâmplării, fluxul cercetării fiind sever supravegheat pe întreg actul lecturii și dirijat într-o direcție fertilă. (...) Din această pricină, textul său critic se înfățișează ca un conglomerat solid și coerent de argumente, de o vădită expresivitate și claritate a expunerii. Critica sa fuge de exprimările nebuloase, rebarbative sau șocante, lăsând drum liber transparenței și ceziunii interioare.*

MAI

1 mai

Ziua Internațională a Solidarității Oamenilor Muncii

65 de ani de la moartea pictorului român **Gheorghe PETRAȘCU**, membru al Academiei Române (02.12.1872-01.05.1949)

2 mai

155 de ani de la nașterea umoristului englez **Jerome Klapka JEROME** (02.05.1859-14.06.1927)

3 mai

Ziua Mondială a Libertății Presei

Ioana BOTH, critic, istoric literar, eseist, eminescolog și profesor universitar clujean, membru al Unirii Scriitorilor din România - Filiala Cluj - 50 de ani (03.05.1964)

5 mai

65 de ani de la crearea **Consiliului Europei** (05.05.1949)

225 ani de la începutul **Revoluției Franceze** (05.05.1789)

6 mai

Vasile VESA (Vese), istoric și profesor universitar - 75 de ani (06.05.1939)

65 de ani de la moartea poetului, dramaturgului și eseistului belgian **Maurice MAETERLINCK**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1911) (29.08.1862-06.05.1949).

7 mai

76 de ani de la moartea poetului și omului politic **Octavian GOGA**, patronul spiritual al Bibliotecii Județene Cluj (01.04.1881-07.05.1938)

120 ani de la desfășurarea, la Cluj, a **Procesului Memorandiștilor** (07.05-25.05 1894)

8 mai

Ziua Mondială a Crucii Roșii

100 de ani de la nașterea scriitorului, regizorului, cineastului și diplomatului francez de origine lituaniană **Romain GARY** (pseudonimul literar al lui Roman KACEW), singurul scriitor de două ori laureat al Premiului Goncourt pentru Literatură (1956 și 1975) (08/21.05.1914-02.12.1980)

9 mai

Ziua Europei

Ziua Victoriei împotriva Fascismului (09.05.1945)

Ziua Proclămării Independenței de Stat a României (09/21.05.1877)

10 mai

Gheorghe HRISTODOL, istoric clujean - 80 de ani (10.05.1934)

KÁNYÁDI Sándor, poet, prozator și traducător ardelean de limbă maghiară (10.05.1929) - 85 ani

11 mai

Ziua Adoleșcenților (Conform legii 197 din 17 noiembrie 1997)

165 de ani de la moartea pastorului luteran, istoricului și gânditorului umanist sas **Stefan Ludwig ROTH**, participant la Revoluția de la 1848 din Transilvania (24.11.1796-11.05.1849)

13 mai

100 de ani de la nașterea psihologului și profesorului universitar clujean **Anatole CHIRCEV** (13.05.1914 - 1990)

14 mai

100 de ani de la nașterea istoricului clujean **Ștefan PASCU**, membru al Academiei Române (14.05.1914-02.11.1998)

15 mai

Ziua Internațională a Familiei

155 de ani de la nașterea fizicianului francez **Pierre CURIE**, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (1903) (15.05.1859-19.04.1906)

16 mai

Constantin CUBLEȘAN - 75 de ani de la nașterea scriitorului și criticului literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (16.05.1939)

17 mai

Ziua Mondială a Societății Informaționale

Ziua Mondială a Telecomunicațiilor

18 mai

Ziua Internațională a Muzeelor

20 mai

Ziua Internațională a Arborelui

Ziua Națională a Eroilor

100 de ani de la nașterea omului politic român **Corneliu COPOSU**, deținut politic în regimul comunist, președinte al PNȚCD (1990-1995) (20.05.1914-11.11.1995)

215 ani de la nașterea romancierului, criticului literar, eseistului și jurnalistului francez **Honoré de BALZAC** (20.05.1799-18.08.1850)

21 mai

Ziua Mondială a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare

LÁSZLÓFFY Csaba, poet, prozator, dramaturg și traducător clujean - 75 ani (21.05.1939)

100 de ani de la nașterea scriitorului, cineastului și diplomatului francez de origine lituaniană

Romain GARY (pseudonimul literar al lui Roman KACEW) (21.05.1914-02.12.1980)

50 de ani de la moartea esteticianului, criticului și istoricului literar român **Tudor VIANU**, membru al Academiei Române (08.01.1898-21.05.1964)

22 mai

Răzvan THEODORESCU - 75 de ani de la nașterea criticului și istoricului de artă român, membru al Academiei Române (22.05.1939)

155 de ani de la nașterea autorului englez de romane polițiste [Sir] **Arthur Conan DOYLE** (22.05.1859-07.07.1930)

23 mai

65 de ani de la organizarea **Agenciei Române de Presă AGERPRES**, astăzi **ROMPRES** (23.05.1949)

24 mai

Ziua Europeană a Parcurilor

100 de ani de la moartea criticului și istoricului literar **Pompiliu ELIADE**, membru al Academiei Române (13.04.1869-24.05.1914)

25 mai

Ziua Eliberării Africii (Ziua Organizației Unității Africane-OUA)

Ziua Internațională a Copiilor Dispăruți

26 mai

Challenge Day (Ziua Întrecerii)

100 de ani de la nașterea scriitorului și dramaturgului azer **Ilyas AFANDIYEV** (26.05.1914-03.10.1996)

27 mai

120 ani de la nașterea medicului și romancierului francez **Louis Ferdinand CÉLINE** (pseudonimul literar al lui Louis-Ferdinand DESTOUCHES) (27.05.1894-01.07.1961)

28 mai

Doru DEJICA, medic și profesor universitar clujean - 75 de ani (28.05.1939)

165 de ani de la moartea scriitoarei engleze **Anne BRONTË** (17.01.1820-28.05.1849)

150 de ani de la moartea cărturarului ardelean **Simion BĂRNUȚIU** (02.08.1808-28.05.1864)

30 mai

Doina CORNEA, publicistă și disidentă anticomunistă clujeană - 85 de ani (30.05.1929)

31 mai

Ziua Mondială fără Tutun

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII MAI

Ștefan PASCU

100 de ani de la naștere

Date biografice: 14.05.1914, Apahida, județul Cluj - 02.11.1998. Istoric român. Membru al Academiei Române.

A absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cluj (1938) cu mențiunea “Magna Cum Laude”. Între 1939-1942 a fost bursier al Academiei di Romania din Roma. În anul 1942 devine laureat al Școlii de paleografie, diplomatică și arhivistică de la Vatican și își susține doctoratul în litere și filosofie.

Personalitate marcantă a culturii românești din a doua jumătate a secolului XX, Ștefan Pascu s-a impus pe scena științifică românească, timp de 4 decenii, ca specialist în istoria evului mediu și modern. A desfășurat o activitate științifică bogată în variate domenii istoriografice, elaborând opere fundamentale cu privire la evul mediu românesc și la mișcarea pentru libertate și unitate națională.

A ocupat funcții importante în cadrul instituțiilor științifice românești:

Profesor (1960), decan și rector (1968-1976) al Universității Babeș-Bolyai din Cluj, Director al Institutului de Istorie din Cluj (1973-1990)

Președinte al Filialei Academiei Române din Cluj-Napoca (1980-1995), Președinte al secției de Științe istorice a Academiei Române (1974-1990), Director al Bibliotecii Academiei din Cluj (1973-1990). În anul 1974 a fost ales membru al Academiei Române.

Opera (selectiv): *Istoria Transilvaniei* (1944); *Răscoale țărănești în Transilvania* (1947); *Meșteșugurile din Transilvania până în sec.XVI* (1954); *Războiul țăranilor din 1784 sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan* (1957); *Rolul cnezilor din Transilvania în lupta antiotomană a lui Iancu de Hunedoara* (1957); *Formarea Națiunii Române* (1967); *Marea Adunare de la Alba-Iulia* (1968); *Voievodatul Transilvaniei* - 4 vol. (1971-1989); *Avram Iancu. Erou și martir* (1972); *Mihai Viteazul. Unirea și centralizarea Țărilor Române* (1973); *Gândirea istorică în Academia Română 1866-1918* (1978); *A History of Transylvania* (1982); *Ce este Transilvania?* (1983); *Făurirea statului național unitar român*, vol 1-2 (1983-1984); *Izvoarele răscoalei lui Horea*, vol.1-4 (1982-1984); *Revoluția lui Horea* (1984); *The making of the Romanian unitary national state* (1988); *Istoricul Academiei Române. 125 de ani de la înființare* (1992).

În colaborare: *Documente privind istoria României sec. XI-XIV*, 6 vol. (1951-1955); *Din Istoria Transilvaniei* (1961); *Istoria României. Compendiu* (1969); *Histoire de la Roumanie des origines a nos jours* (1970); *Populație și societate* - 3 vol. (1972-1980); *George Bariț și contemporanii săi* - 8 vol. (1973-1989); *Istoria Clujului* (1974); *1850. Clujul istorico-artistic* (1974); *Documenta Romaniae Historica*, vol. 10 (1351-1355) (1977); *Bibliografia istorică a României* - 6 vol. (1979-1984); *Monumente istorice de artă religioasă din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului* (1982).

Aprecieri critice

Gh. Platon: *Profesorul Ștefan Pascu - deșii, unii, i-au contestat valoarea operei istorice, condamându-i și labilitatea cu care a dat curs orientărilor regimului totalitar - a fost, credem*

noi, un istoric de prestigiu și un mare dascăl, care a format elevi și a sprijinit dezvoltarea cercetării istorice în centrul academic al Transilvaniei.

Camil Mureșanu: [...] din strădania sa, la fel ca din a noastră, a tuturor, timpul și posteritatea vor alege, după criterii pe care n-avem cum să le mai punem în cumpănă, realizările durabile ale investițiilor sale spirituale, lăsând mai în umbră pe altele.

IUNIE

1 iunie

Ziua Internațională a Copilului

Concursul de Desene "Eroii Cărților Citite" - ediția a 43-a

2 iunie

65 de ani de la moartea generalului și istoricului militar **Radu R. ROSETTI**, membru al Academiei Române (01.04.1877-02.06.1949)

5 iunie

Ziua Mondială a Protecției Naturii și a Mediului Înconjurător

155 de ani de la nașterea actorului, directorului de scenă și profesorului român **Constantin I. NOTTARA** (05.06.1859-16.10.1935)

6 iunie

120 ani de la nașterea compozitorului și folcloristului român **Sabin DRĂGOI** (06.06.1894-31.12.1968)

215 ani de la nașterea poetului, prozatorului și dramaturgului rus **Alexandr Sergheevici PUȘKIN** (06.06.1799-10.02.1837)

8 iunie

Ziua Mondială a Oceanelor

9 iunie

65 de ani de la înființarea *Societății de Științe Istorice și Filologice din România* (09.06.1949)

10 iunie

Ziua Parașutiștilor Militari

11 iunie

150 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului german **Richard STRAUSS** (11.06.1864-08.09.1949)

15 iunie

125 ani de la moartea poetului, prozatorului și jurnalistului român **Mihai EMINESCU** (15.01.1850-15.06.1889)

17 iunie

Ziua Mondială pentru Combaterea Deșertificării și a Secetei

20 iunie.

Cornel ȚĂRANU, compozitor și dirijor clujean, membru al Academiei Române - 80 de ani (20.06.1934)

21 iunie

Ziua Muzicii Europene

22 iunie

Ileana Michaela BOCU, jurnalist clujean, redactor-șef al ziarului *Făclia.Ziar Independent de Cluj* - 60 de ani (22.06.1954)

25 iunie

90 de ani de la nașterea astronomului și profesorului universitar clujean **PÁL Árpád**, director fondator al Observatorului Astronomic din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj (1977) (25.06.1929-21.07.2006)

26 iunie

Ziua Internațională împotriva Abuzului și Traficului ilicit de Droguri

Ziua Internațională a Națiunilor Unite în Sprijinul Victimelor Torturii

Ziua Internațională de Colaborare în Favoarea Păcii și Democrației

Ziua Drapelului Național al României

28 iunie

100 de ani de la asasinarea, la Sarajevo, a arhiducelui Franz-Ferdinand, prințul moștenitor al Austro-Ungariei, eveniment care a dus la declanșarea Primului Război Mondial (28.06.1914)

30 iunie

Ziua învățătorului

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII IUNIE

Cornel Țăranu

80 de ani de la naștere

Date biografice: n. 20.06.1934, Cluj. Compozitor, muzicolog, cadru didactic universitar. Membru al Academiei Române.

A urmat Liceul de Muzică (1951) și Conservatorul de Muzică din Cluj (1957), specializându-se la Paris (1966,1967) și la Darmstadt (1968, 1969, 1972). A obținut doctoratul în Muzicologie la Academia de Muzică *Gheorghe Dima* din Cluj, în anul 1974.

Din anul 1957 a activat ca și cadru didactic la Academia de Muzică *Gheorghe Dima* din Cluj. A fost șef al Catedrei de Compoziție, iar între anii 1985-1989 decanul facultății. În 1968, Cornel Țăranu a înființat ansamblul „Ars Nova”.

A desfășurat o bogată activitate componistică. Lucrările lui Cornel Țăranu au fost interpretate în țară și în străinătate la importante festivaluri de muzică contemporană de la Varșovia, Zagreb și București, în cadrul Festivalului *George Enescu*. Posedă de asemenea numeroase înregistrări discografice și înregistrări la Radio, în țară și în străinătate. A susținut conferințe, concerte-lecții în țară și străinătate la Trenton State College, New York University, Milwaukee University, The George Enescu Society of SUA, Institute de Ribaupierre din Lausanne etc. A întreprins turnee de documentare și artistice (ca dirijor) în Polonia, Israel, Elveția, Cehoslovacia, SUA, Franța, Iugoslavia, Germania, Suedia, Ungaria, Austria etc.

Este vicepreședinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor (din 1990), director al *Festivalului Cluj-Modern* (din 1995). A fost distins cu Ordinul Meritul Cultural cls. IV (1969), Premiul Uniunii Compozitorilor (1972, 1978, 1981, 1982, 2001), Premiul Academiei Române (1973), The International Koussevitzky Award (1982) și cu titlurile de Membru corespondent (1993), membru titular (2012) al Academiei Române din București, Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres din Franța (2002), Ordinul Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer (2004).

Opera (selectiv): A publicat numeroase articole, studii în reviste de specialitate precum și volumul *Enescu în conștiința prezentului*.

Pe lângă simfonii și alte lucrări pentru orchestră, a mai compus 2 opere (*Secretul lui Don Giovanni* - 1969-1970 și *Oreste-Oedipe* - 1999-2001), muzică de cameră, muzică pentru cor și lieduri, precum și muzică de film. De asemenea discografia sa este impresionantă.

Aprecieri critice:

Radu Constantinescu: *Atunci când spui „muzica nouă românească”, gândul te duce imediat la o pleiadă de compozitori de o mare forță creatoare, care au debutat la București, Cluj și Iași în anii '60-'70. Între aceștia, Cornel Țăranu ocupă o poziție cu adevărat singulară.*

IULIE

1 iulie

Ziua Mondială a Arhitecturii

Vasile MUSCĂ, filosof, eseist și profesor universitar clujean - 70 de ani (01.07.1944)

2 iulie

Ziua Justiției

300 de ani de la nașterea compozitorului german **Christoph Willibald Ritter von GLUCK** (02.07.1714-15.11.1787)

100 de ani de la moartea prozatorului, regizorului, scenaristului și jurnalistului român **Emil GÂRLEANU** (05.01.1878-02.07.1914)

3 iulie

Ziua Internațională a Cooperăției

4 iulie

Ziua Proclamării Independenței S.U.A. (04.07.1776)

Ziua Crucii Roșii Române

160 de ani de la nașterea savantului român **Victor BABEȘ**, membru al Academiei Române (04.07.1854-19.10.1926)

80 de ani de la moartea savantei franceze de origine poloneză **Marie CURIE** (Marja Salomea SKŁODOWSKA), laureată a Premiului Nobel pentru Fizică (1903) și a Premiului Nobel pentru Chimie (1911) (07.11.1867-04.07.1934)

5 iulie

125 ani de la nașterea poetului, prozatorului, pictorului dramaturgului și cineastului francez **Jean Maurice Eugène Clément COCTEAU** (05.07.1889-11.10.1963)

15 ani de la moartea criticului literar și profesorului universitar clujean **Liviu PETRESCU**, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (17.12.1941-05.07.1999)

11 iulie

Ziua Mondială a Populației (din 1987)

12 iulie

110 de ani de la nașterea poetului și omului politic chilian **Pablo NERUDA** (pseudonimul literar al lui Neftali Ricardo Reyes BASOALTO), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1971) (12.07.1904-23.09.1973)

130 de ani de la nașterea pictorului și sculptorului italian **Amedeo MODIGLIANI** (12.07.1884-24.01.1920)

14 iulie

Ziua Națională a Franței. 225 ani de la Căderea Bastiliei (14.07.1789)

15 iulie

110 de ani de la moartea prozatorului și dramaturgului rus **Anton Pavlovici CEHOV** (29.01.1860-15.07.1904)

17 iulie

75 de ani de la nașterea istoricului clujean **Gheorghe I. BODEA** (17.07.1939- d.18.04.2012)

125 ani de la nașterea autorului american de romane polițiste **Earle Stanley GARDNER** (17.07.1889-11.03.1970)

300 de ani de la nașterea filosofului german **Alexander Gottlieb BAUMGARTEN** (17.07.1714-26.05.1762)

120 de la moartea poetului francez **Charles Marie René LECONTE DE LISLE** () (22.10.1818-17.07.1894)

19 iulie

180 de ani de la nașterea pictorului francez **Edgar Germain Hilaire DEGAS** (19.09.1834-27.09.1917)

200 de ani de la nașterea inventatorului american **Samuel COLT** (19.07.1814-10.01.1862)

20 iulie

Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene

21 iulie

115 ani de la nașterea romancierului și nuvelistului american **Ernest Miller HEMINGWAY**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1954) (21.07.1899-02.07.1961)

23 iulie

Ziua Presei Militare Române

24 iulie.

Ziua Grănicerilor Români

120 ani de la nașterea istoricului român **Andrei Oțetea**, membru al Academiei Române (24.07.1894-21.03.1977)

150 de ani de la nașterea dramaturgului german **Benjamin Frank WEDEKIND** (24.07.1864-09.03.1918)

25 iulie

Ziua Radiolocației

85 de ani de la nașterea regizorului, actorului, scenaristului și poetului rus **Vasili ȘUKȘIN** (25.07.1929-02.10.1974)

150 de ani de la nașterea lingvistului și filologului român **Ioan BOGDAN**, membru al Academiei Române (25.07.1864-01.06.1919)

26 iulie

75 de ani de la nașterea poetului român **Cezar BALTAG** (26.07.1939 - 26.05.1997)

120 ani de la nașterea scriitorului englez **Aldous Leonard HUXLEY** (26.07.1894-22.11.1963)

30 iulie

120 ani de la nașterea scriitorului și epigramistului român **Păstorel TEODOREANU** (pseudonimul literar al lui Alexandru Osvald TEODOREANU) (30.07.1894-17.03.1964)

31 iulie

100 de ani de la nașterea actorului francez **Louis de FUNÈS** (Louis Germain David de Funès de Galarza) (31.07.1914-27.01.1983)

165 de ani de la moartea poetului maghiar **PETŐFI Șandor** (01.01.1823-31.07.1849)

70 de ani de la moartea romancierului, eseistului și reporterului francez **Antoine -Marie Roger, viconte de SAINT-EXUPÉRY** (29.06.1900-31.07.1944)

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII IULIE

Victor Babeș

160 de ani de la naștere

Date biografice: 04.07.1854, Viena - 19.10.1926 București. Medic, bacteriolog.

Copilăria și-a petrecut-o la Viena și Budapesta. Studiile secundare le-a urmat în țară și la Budapesta, ca bursier al statului român, iar cele medicale le-a făcut la Budapesta și Viena (1871-1878), unde a obținut doctoratul în medicină. A urmat studii de specializare la München, Heidelberg, Strasbourg și Berlin, obținând în anul 1885 titlul de doctor docent la Budapesta.

A fost asistent și apoi profesor al Catedrei de histopatologie a Facultății de Medicină din Budapesta, profesor de anatomie patologică și bacteriologie la Facultățile de Medicină din Budapesta (1885-1887), București (1887-1926) și Cluj (1919). Este fondatorul Institutului de Patologie și Bacteriologie din București, primul institut de cercetări științifice din România (1887). A organizat primele centre de vaccinare antirabică din lume, după cel creat de Louis Pasteur la Paris.

În anul 1919, a participat activ la organizarea modernă a Universității din Cluj, fiind numit în primul corp profesoral al Facultății românești de Medicină. A fost director al Institutului de Anatomie, histologie patologică și microbiologie al Universității Regele Ferdinand din Cluj. În anul 1948, Universitatea românească din Cluj a primit numele de Universitatea "Victor Babeș".

Prin activitatea sa științifică, Victor Babeș a devenit creatorul școlii românești de morfopatologie și microbiologie. A pus bazele experimentale și clinice ale serotepiei și a introdus în România vaccinarea antirabică, fiind fondatorul serovaccinării (1895).

A fost membru corespondent (1889), titular (1893) și președinte (1899-1900; 1918-1919) al Academiei Române, membru corespondent al Academiei de Medicină din Paris și al Comitetului Internațional pentru Combaterea Leprei (1909), fondator al Societății Anatomice din București (1900).

A fost distins cu cele mai înalte titluri și onoruri: triplu laureat al Academiei de Științe din Paris, distins cu premiile "Montyon" (1886, 1924) și Bréant" (1913) ale Academiei Franceze, cu ordinele și medaliile de Comandor al „Coroanei României”, „Steaua României”, „Meritului civil bulgar”, Ofițer al „Legiunii de Onoare” (Franța), „Coroana de Fier” (Austria).

Opera (selecție): *Tratat sistematic de microbiologie* (împreună cu A.V. Cornil în anul 1885, publicat în premieră mondială); *Bacilul leprei și histologia leprei* (1898); *Bolile țăranului român* (1901); *Pelagra* (1902); *Atlasul de histologie patologică a sistemului nervos* (1892-1903); *Cercetări asupra serului antidifteric* (1913); *Studii asupra combaterii holerei* (1914); *Anatomia patologică specială* (2 vol., 1922, 1925); *Analele Institutului de Patologie și Bacteriologie* (8 vol. 1889-1923).

Aprecieri critice:

Florea Marin: *Numele marelui savant român Victor Babeș s-a integrat încă din timpul vieții în medicina mondială, el figurează cu cinste printre fondatorii cercetării științifice din domeniul patologiei infecțioase, nume ce strălucește în Galeria Panteonului umanității.*

AUGUST

1 august

Ziua Tanchiștilor Români

3 august

120 ani de la moartea pictorului american **Georges INNES** (01.05.1825-03.08.1894)

4 august

155 de ani de la nașterea romancierului norvegian **Knut HAMSUN**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1920) (04.08.1859-19.02.1952)

125 ani de la moartea poetei române **Veronica MICLE** (22.04.1850-03.08.1889)

6 august

Ziua Mondială a Luptei pentru Interzicerea Armei Nucleare - Ziua HIROSHIMEI

Negoiaș LĂPTOIU istoric, critic de artă și profesor universitar clujean - 75 de ani (06.08.1939)

8 august

125 ani de la înființarea **Școlii Superioare de Război**, prima instituție superioară de învățământ din istoria armatei române (08.08.1889)

10 august

130 de ani de la nașterea scriitorului român **Panait ISTRATI** (10.08.1884-18.04.1935)

11 august

175 de ani de la înființarea, la Paris, a *Societății pentru învățătura poporului român* de către Alexandru G. Golescu-Negru, Dimitrie Brătianu, Ion Ghica ș.a (11.08.1839)

12 august

Ziua Internațională a Tineretului

13 august

60 de ani de la moartea criticului, istoricului literar, eseistului și publicistului clujean **GAÁL Gábor**, membru al Academiei Române (08.03.1891-13.08.1954)

14 august

150 de ani de la nașterea scriitorului și dramaturgului englez **John GALSWORTHY**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1932) (14.08.1864-31.01.1933)

15 august

Ziua Marinei Române

100 de ani de la inaugurarea **Canalului Panama** (15.08.1914)

120 ani de la nașterea criticului literar și traducătorului român **Ion CHINEZU** (15.08.1894-10.12.1966)

245 de ani de la nașterea marelui general și om de stat francez **Napoleon BONAPARTE**, împărat al Franței (1804-1815) (15.08.1769-05.05.1821)

300 de ani de la martiriul domnitorului **Constantin BRÂNCOVEANU**, domn al Țării Românești între 1688-1714 (1654 15.08.1714)

16 august

65 de ani de la moartea scriitoarei și jurnalistei americane **Margaret MITCHELL** (08.11.1900-16.08.1949)

50 de ani de la moartea eseistului, filosofului, psihologului, sociologului și diplomatului român **Mihai RALEA**, membru al Academiei Române (01.05.1896-16.08.1964)

20 august

150 de ani de la nașterea omului politic român **Ion. I.C. BRĂȚIANU**, președinte al Partidului Național Liberal (1909-1927), membru de onoare al Academiei Române (20.08.1864-24.11.1927)

21 august

Ziua Medicinii Militare

23 august

70 de ani de la *insurecția armată declanșată de România împotriva Germaniei hitleriste* (23.08.1944)

24 august

Ioan PISO, istoric, arheolog și profesor universitar clujean - 70 de ani (24.08.1944)

115 ani de la nașterea romancierului, poetului și eseistului argentinian **Jorge Luis BORGES** (24.08.1899-14.06.1986)

27 august

Sărbătoarea Națională a Republicii Moldova. Ziua Independenței (27.08.1991)

28 august

95 de ani de la nașterea ziaristului și scriitorului clujean **MIKÓ Ervin**, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (28.08.1919-20.08.1997)

265 de ani de la nașterea poetului, romancierului, dramaturgului și diplomatului german **Johann Wolfgang von GOETHE** (28.08.1749-22.03.1832)

29 august-2 septembrie

Zilele Bibliotecii “Transilvania” la Chișinău

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII AUGUST

Ion Chinezu

120 de ani de la naștere

Date biografice: 15.08.1894, Sântana de Mureș, jud. Mureș - 10.12.1966, București.
Critic literar și traducător

A urmat Liceul Catolic din Târgu-Mureș, apoi Facultatea de Teologie din Blaj și Facultatea de Litere a Universității din Budapesta și din București. A obținut titlul de doctor în litere la Cluj, în anul 1930. Între anii 1930-1932 a fost bursier la Sorbona.

Profesor de limba română la Liceul *Alexandru Papiu Ilarian* din Târgu Mureș (1920-1925) și la Liceul *George Barițiu* din Cluj (1925-1940), a ocupat postul de asistent onorific la Catedra de istoria culturii românești a Universității Regele Ferdinand din Cluj, creată în anul 1931 pentru Octavian Goga. În anul 1940, s-a mutat la București, intrând pentru scurt timp în diplomație (consul la Cluj și Budapesta). Deportat în anul 1944 într-un lagăr de prizonieri din Germania, a revenit la București în anul 1945.

A editat împreună cu V. Papilian, revista *Darul vremii* și a condus prestigioasa revistă transilvăneană interbelică *Gând românesc* (1935-1940). A colaborat la câteva din lucrările Muzeului Limbii Române din Cluj (*Dicționarul limbii române*, *Atlasul lingvistic al României*, bibliografiile *Dacoromaniei*). Între 1949-1964 a realizat 26 de traduceri din scriitori maghiari și germani. A publicat în numeroase reviste (*Mureșul*, *Dacoromania*, *Erdély Helikon*, *Societatea de mâine*, *Boabe de grâu*, *Revista Fundațiilor Regale* etc) și a luptat pentru impunerea în conștiința literară a scrisului lui Pavel Dan și a scriitorilor transilvăneni interbelici, fiind un avizat interpret de literatură românească și străină.

Opera (selecție):

Aspecte din literatura maghiară ardeleană. 1919-1929 (1930), *Poezii patriotice* (antologie în colab. cu I. Breazu, 1958), *Pagini de critică* (1969).

Aprecieri critice:

Ion Negoitescu: [...] *acest ardelean de factură umanistă, bun cunoscător al problemelor spirituale românești în general, ca și al celor locale (s-a ocupat cu înțelegere de literatura sașilor și a scris o carte memorabilă despre literatura maghiară din Transilvania), a condus revista Gând românesc însuflețit de un mare spirit de răspundere.*

Doina Graur: (Ion Chinezu n.n.) [...] *a pledat pentru o campanie susținută de traduceri, „pe principiul reciprocității”, din literaturile tuturor vecinilor noștri, cu scopul cunoașterii mai aprofundate a zonei culturale în care viețuim [...] - întrucât «nimic nu poate să apropie două popoare mai mult decât cunoașterea și prețuirea reciprocă a literaturilor lor». [...] Metoda sa de lucru a fost realmente ireproșabilă [...]. A nutrit maxim respect, atât față de textul original, cât și față de limba română.*

SEPTEMBRIE

1 septembrie

Ziua Mondială a Păcii - 75 de ani de la invadarea Poloniei de către Germania nazistă. Declanșarea celui de-al II-lea Război Mondial (01.09.1939)

70 de ani de la moartea scriitorului și dramaturgului român **Liviu REBREANU**, membru al Academiei Române (27.11.1885-01.09.1944)

4 septembrie

55 de ani de la moartea medicului și profesorului universitar clujean **Iuliu HAȚIEGANU**, fondatorul școlii clujene de medicină internă, primul profesor de clinică medicală și primul decan al Facultății de Medicină din Cluj (14.04.1885-04.09.1959)

8 septembrie

Ziua Internațională a Alfabetizării

9 septembrie

Ziua Mondială a Frumuseții

12 septembrie

Ziua Internațională în Memoria Jertfelor Fascismului

95 de ani de la apariția Decretului-Lege privind **înființarea Universității din Cluj** (12.09.1919)

13 septembrie

Ziua Pompierilor

120 ani de la nașterea scriitorului și dramaturgului britanic **John Boynton PRIESTLEY** (13.09.1894-14.08.1984)

15 septembrie

Ziua Internațională a Democrației

120 ani de la nașterea regizorului, scenaristului, actorului, producătorului și scriitorului francez **Jean RENOIR**, laureat al Premiului Oscar (1974) (15.09.1894-12.02.1979)

16 septembrie

Ziua Internațională pentru Protecția Stratului de Ozon

17 septembrie

Florentin CRIHĂLMEANU - 55 de ani de la nașterea episcopului catolic de rit bizantin, eparh al Episcopiei de Cluj-Gherla (17.09.1959)

95 de ani de la înființarea **Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din Cluj** (17.09.1919)

19 septembrie

95 de ani de la înființarea **Operei Române din Cluj**, cea mai veche instituție lirico-dramatică din România, astăzi **Opera Națională Română din Cluj-Napoca** (19.09.1919)

20 septembrie

90 de ani de la nașterea scriitorului și publicistului clujean **Dumitru MIRCEA** (20.09.1924-15.11.1998)

21 septembrie

150 de ani de la nașterea scriitoarei române **Elena VĂCĂRESCU**, laureată a Premiului Literar al Academiei Franceze (1925), prima femeie membră de onoare a Academiei Române (21.09.1864-17.02.1947)

80 de ani de la moartea criticului, istoricului literar și profesorului universitar clujean **Gheorghe BOGDAN-DUICĂ**, membru al Academiei Române (21.12.1865-21.09.1934)

22 septembrie

80 de ani de la moartea inginerului și istoricului de artă **Gheorghe BALȘ**, membru al Academiei Române (24.04.1868-22.09.1934)

24 septembrie

75 de ani de la moartea medicului austriac de origine evreiască **Sigmund FREUD**, fondatorul școlii psihologice de psihanaliză (06.05.1856-23.09.1939)

26 septembrie

165 de ani de la nașterea fiziologului, psihologului și medicului rus **Ivan Petrovici PAVLOV**, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1904) (26.09.1849-27.02.1936)

27 septembrie

Ziua Mondială a Turismului

100 de ani de la moartea primului rege al României, **Carol I de HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN** (20.04.1839-10.10.1914)

28 septembrie

Ziua Internațională a Surdității

29 septembrie

115 ani de la nașterea folcloristului și bibliologului clujean **Ion MUȘLEA** (29.09.1899-27.07.1966)

150 de ani de la nașterea filosofului și scriitorului spaniol **Miguel de UNAMUNO** (29.09.1864-31.12.1936)

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII SEPTEMBRIE

Gheorghe BOGDAN-DUICĂ

80 de ani de la moarte

Date biografice: 21.12.1865, Braşov - 21.09.1934, Braşov. Critic şi istoric literar. Decan al Facultăţii de Filologie a Universităţii din Cluj. Membru al Academiei Române

Urmează şcoala primară şi Liceul „Andrei Şaguna” în oraşul natal, iar studiile universitare la Budapesta (1885), Jena (1886) şi Viena (1887-1888). Audiază cursurile lui Zimmermann, Fr, Brentano şi Hoffmann. Este licenţiat în istorie al Universităţii din Bucureşti (1897). Din 1889, a fost profesor suplinitor de limbă română la Liceul „Andrei Şaguna” din Braşov, la Focşani şi Galaţi, apoi la Gimnaziul „D. Cantemir” şi la Liceul „Mihai Viteazul” din Bucureşti. În 1919, chemat de Sextil Puşcariu, vine la Cluj ca profesor de Istoria literaturii române moderne la Universitatea Daciei Superioare. A fost primul decan al Facultăţii de Litere a Universităţii din Cluj.

Debutază în *Gazeta Transilvaniei* (Braşov) (1881), colaborează la *Tribuna* (Cluj), *Convorbiri literare* (Iaşi), *România jună* (Bucureşti), *Societatea de mâine* (Cluj). În 1893-1894 conduce *Gazeta Bucovinei* din Cernăuţi, iar în 1913, cu Virgil Arion şi Vasile Pârvan, editează revista *Românismul*, care apără politica naţională a românilor ardeleni. În 1916 este deportat la Săveni şi Troian în Bulgaria.

Membru titular al Academiei Române (1919). A primit Premiul Naţional de critică şi istorie literară (1925).

Opera (selecţie): *Petru Maior* (1893); *Canoanele şi politica* (1895); *Despre Grigore Alexandrescu* (1900); *Despre „Ţiganiada” lui Budai-Deleanu* (1902); *Chesiunea ovrească* (1913); *Titu Liviu Maiorescu* (1921); *Vasile Alecsandri şi detractorii* (1922); *Istoria literaturii române moderne. Întâii poeţi munteni* (1923); *Viaţa şi ideile lui Simion Bărnuţiu* (1924); *Viaţa şi opera lui Gheorghe Lazăr* (1924); *Petru Maior şi Iustinus Febronius sau Petru Maior ca vrăjmaş al Papei* (1933); *Eftimie Murgu* (1937).

Aprecieri critice:

Ion Breazu: *Pasiunea lui pentru literatură, temperamentul lui combativ [...] l-au făcut să debuteze şi să stăruie în critica literară.*

OCTOMBRIE

1 octombrie

Ziua Internațională a Persoanelor în Vîrstă

Ziua Internațională a Medicului

Ziua Internațională a Muzicii

330 de ani de la moartea dramaturgului francez **Pierre CORNEILLE** (06.06.1606-01.10.1684)

2 octombrie

80 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului clujean **HARY Béla**, director al Operei Maghiare de Stat din Cluj-Napoca (1973-1977, 1984-1990) (02.10.1934-14.05.2011)

SENKALSZKY Endre, actor, regizor și pedagog clujean, director al Teatrului Maghiar de Stat din Cluj-Napoca (1964-1969) - 100 de ani (02.10.1914)

145 de ani de la nașterea liderului mișcării indiene de eliberare, **Mahatma GANDHI** (Mohandas Karamchand Gandhi) (02.10.1869-30.01.1948)

70 de ani de la moartea criticului literar, poetului, eseistului, dramaturgului și cineastului franco-român de origine evreiască **Benjamin FUNDOIANU** *alias* **Benjamin FONDANE** (pseudonime literare ale lui Benjamin Wechsler) (14.11.1898-02.10.1944)

3 octombrie

Ziua Dialogului Iudeo-Creștin

4 octombrie

Ziua Internațională a Animalelor

Ion VARTIC - 70 de ani de la nașterea eseistului, teatrologului, criticului și istoricului literar român (04.10.1944)

200 de ani de la nașterea pictorului francez **Jean Francois MILLET** (04.10.1814-20.01.1875)

5 octombrie

Ziua Internațională a Educației

150 de ani de la nașterea inventatorului francez al primelor aparate de filmat și de proiecție cinematografică, **Louis Jean LUMIÈRE** (05.10.1864- 06.06.1948)

150 de ani de la moartea poetului și dramaturgului maghiar **MADACH Imre** (20.01.1823-05.10.1864)

6 octombrie

Ziua Mondială a Habitatului

7 octombrie

165 de ani de la moartea poetului și prozatorului american **Edgar Allan POE** (19.01.1809-07.10.1849)

9 octombrie

Ziua Mondială a Poștei

10 octombrie

Ziua Mondială a Sănătății Mentale

Ziua Națională de Comemorare a Holocaustului

11 octombrie

70 de ani de la eliberarea orașului Cluj de sub ocupația horthysto-fascistă (11.10.1944)

12 octombrie

Ziua celor șase miliarde de locuitori

Alexandru ZUB- 80 de ani de la nașterea istoricului român, membru al Academiei Române (12.10.1934)

13 octombrie

Ioan DRĂGAN, istoric și arhivist clujean - 60 de ani (13.10.1954)

130 de ani de la nașterea scriitorului **Vasile VOICULESCU** (13.10.1884-26.04.1963)

14 octombrie

120 ani de la nașterea poetului, dramaturgului, prozatorului și pictorului american de avangardă **E. E. CUMMINGS** (14.10.1894-03.09.1962)

15 octombrie

Ziua Internațională a Nevăzătorilor - Ziua bastonului alb

Ziua Mondială a Femeilor din Mediul Rural

170 de ani de la nașterea filosofului și filologului german **Friedrich Wilhelm NIETZSCHE** (15.10.1844-25.08.1900)

200 de ani de la nașterea poetului, scriitorului și pictorului rus **Mihail Iurievici LERMONTOV** (15.10.1814-27.07.1841)

16 octombrie

Ziua Mondială a Alimentației

40 de ani de la primirea de către municipiul *Cluj* a denumirii *Cluj-Napoca*, cu prilejul sărbătoririi oficiale a 1850 de ani de la prima atestare documentară (18.10.1974)

160 de ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului englez **Oscar WILDE** (pseudonimul Fingal O'Flahertie Wills) (16.10.1854-30.11.1900)

17 octombrie

Ziua Internațională pentru Eradicarea Sărăciei

165 de ani de la moartea compozitorului și pianistului polonez **Frederich CHOPIN** (01.03.1810-17.10.1849)

100 de ani de la moartea poetului simbolist și dramaturgului bulgar **Peyo YAVOROV** (01.01.1878-17.10.1914)

20 octombrie

160 de ani de la nașterea poetului simbolist francez **Jean Nicholas Arthur RIMBAUD** (20.10.1854-10.11.1891)

22 octombrie

Ziua Mondială a Misionarilor

24 octombrie

Ziua Națiunilor Unite (24.10.1948)

25 octombrie

Ziua Forțelor Armate Române

80 de ani de la nașterea sculptorului clujean **Vasile RUS-BATIN** (25.10.1934-03.01.2000)

Silvia GHELAN, actriță clujeană - 90 de ani (25.10.1924)

26 octombrie

250 de ani de la moartea pictorului și gravorului englez **William HOGARTH** (10.11.1697-26.10.1764)

30 octombrie

Mihai MĂNIUȚIU - 60 de ani de la nașterea regizorului, prozatorului și eseistului clujean, directorul Teatrului Național „Lucian Blaga” Cluj-Napoca (2011 -) (30.10.1954)

31 octombrie

Ziua Internațională a Mării Negre

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII OCTOMBRIE

Senkálzsky Endre

100 de ani de la naștere

Date biografice: 02.10.1914, Cluj-05.01.2014, Cluj-Napoca. Actor, regizor, pedagog, director al Teatrului Maghiar de Stat din Cluj (1964-1969).

Între anii 1935-1937 a studiat la Școala de Artă teatrală a lui Hetényi Elemér. A fost membru al companiei teatrale a lui Szabadkai József, apoi al companiei teatrale a lui Jódy Kámly (1937-1939). Din anul 1939 a devenit actor la actualul Teatru Maghiar de Stat din Cluj-Napoca, pe atunci Teatrul "Thalia". Primul său spectacol pe scena teatrului "Thalia" a avut loc în 23 aprilie 1939, când a jucat în piesa "Sufletul care se întoarce acasă" de Zilahy János. De atunci a jucat sute de roluri, semnând și regia unor spectacole. S-a pensionat în anul 1977, însă a continuat să joace fără întreruperi în spectacolele teatrului până în anul 2010. Avea atunci 96 de ani, fiind cel mai vârstnic actor activ din Europa și actorul maghiar cu cea mai îndelungată activitate.

A fost director adjunct (1947) ulterior director al Teatrului Maghiar de Stat Cluj (1964-1969). A predat la Institutul Maghiar de Artă din Cluj, devenit ulterior Institutul de Teatru (1949-1954). Senkálzsky Endre, unul dintre cei mai cunoscuți actori ai trupei maghiare din Cluj, a primit numeroase premii, atât în România cât și în Ungaria. Printre titlurile și distincțiile cu care a fost onorat de-a lungul carierei sale, se numără "Artist Emerit al Republicii Populare Române" (1957), "Steaua României" (1964), Premiul de Excelență (1998, Kisvárdá- Ungaria), "Crucea de Merit" a Republicii Ungaria (1999), Premiul de Excelență din partea UNITER (2004), Ordinul Meritul Cultural din Partea Ministerului Culturii (2004) etc.

Actorul Senkálzsky Endre este considerat o legendă vie și o oglindă fidelă a teatrului maghiar din România.

Repertoriu:

Actor (cele mai importante roluri): *Adam* (Madács Imre: *Tragedia omului*), *Dudgeon* (G.B.Shaw: *Discipolul diavolului*), *Bánk bán* (Katona József *Bánk bán*), *Petruchio* (Shakespeare: *Îmblânzirea scorpiei*), *Cetățeanul turmentat* (I.L.Caragiale: *O scrisoare pierdută*), *Ephraim Cabot* (O'Neill: *Patima de sub ulmi*), *Fantoma - Duhul tatălui lui Hamlet* (Shakespeare: *Hamlet*), *Bătrânelul* (Gao Xingjian: *Stația de autobuz*), *Firs* (Cehov: *Livada de vișini*), *Gonzalo* (Shakespeare: *Furtuna*), *Bunicul* (Ionesco: *Jacques sau supunerea*).

A participat la realizarea a peste 250 de spectacole radiofonice la Radio Cluj, emisiunea în limba maghiară.

Regizor: Federico, García Lorca *Casa Bernadei Alba* (1956); Móricz Zsigmond *Fii bun până la moarte* (1959), *Cântec despre om* (spectacol de poezie Tudor Arghezi, 1962), un ciclu de spectacole format din 14 tragedii antice grecești: 2 - Eschil, 5 - Sophocle, 7 - Euripide (1978-1981).

Aprecieri critice: Tompa Gábor: *Senkálzsky a apreciat teatrul mai mult decât orice, în sens etic și estetic, iar generația tânără ar avea de învățat din «moralul său fanatic».*

NOIEMBRIE

3 noiembrie

100 de ani de la moartea poetului expresionist austriac **Georg TRAKL** (03.02.1887-03.11.1914)

4 noiembrie

Ziua Poliției Române

100 de ani de la nașterea sculptorului clujean **KÓS András** (04.11.1914-11.06.2010)

6 noiembrie

200 de ani de la nașterea designerului de instrumente muzicale, compozitorului, dirijorului, profesorului și publicistului belgian **Antoine-Joseph „Adolphe” SAX**, inventatorul saxofonului (06.11.1814-07.02.1894)

8 noiembrie

Ziua Mondială a Calității

Ion BRAD- 85 de ani de la nașterea scriitorului, publicistului și diplomatului român (08.11.1929)

10 noiembrie

255 de ani de la nașterea poetului și dramaturgului german **Friedrich von SCHILLER** (10.11.1759-09.05.1805)

11 noiembrie

80 de ani de la nașterea scriitorului clujean **Vasile REBREANU** (11.11.1934 - 28.04.2006)

12 noiembrie

145 de ani de la moartea cărturarului român **Gheorghe ASACHI** (01.03.1788-12.11.1869)

13 noiembrie

100 de ani de la moartea poetului român **Dimitrie ANGHEL** (16.07.1872-13.11.1914)

14 noiembrie

145 de ani de la nașterea poetei române **Iulia HAȘDEU** (14.11.1869-17.09.1888)

16 noiembrie

Ziua Internațională a Toleranței

17 noiembrie

Ziua Internațională a Studenților

70 de ani de la moartea poetei, prozatoarei și publicistei române **Magda ISANOS** (17.04.1916-17.11.1944)

19 noiembrie

Ziua Cercetătorului și Proiectantului din România

20 noiembrie

Ziua Convenției pentru Drepturile Copilului

21 noiembrie

Ziua Mondială a Salutului

Ziua Mondială a Televiziunii

22 noiembrie

145 de ani de la nașterea scriitorului francez **Andre GIDE**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1947) (22.11.1869-19.02.1951)

24 noiembrie

Emil KUSTURICA - 60 de ani de la nașterea regizorului sârb (24.10.1954)

150 de ani de la nașterea pictorului francez **Henry de TOULOUSE-LAUTREC** (24.11.1864-09.09.1901)

25 noiembrie

Ziua Internațională a Nonviolenței

EGYED Ákos, istoric clujean, membru al Academiei Maghiare de Științe, președinte al *Societății Muzeului Ardelean (Erdélyi Múzeum-Egyesület)* (2002-2010) - 85 de ani (25.11.1929)

26 noiembrie

Ion VLAD - 85 de ani de la nașterea profesorului universitar și criticului literar clujean, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj (26.11.1929)

27 noiembrie

65 de ani de la nașterea traducătorului clujean **Vasile SAV** (27.11.1949-03.09.2003)

Nicolae MANOLESCU - 75 de ani de la nașterea criticului și istoricului literar român, membru al Academiei Române (27.11.1939)

140 de ani de la nașterea prozatorului român **Jean BART** (pseudonimul literar al lui Eugen P. Botez) (28.11.1874-12.05.1933)

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII NOIEMBRIE

Ion BRAD

85 de ani de la naștere

Date biografice: n. 08.11.1929, Pănade, Alba. Poet, prozator, dramaturg și diplomat. Membru al Uniunii Scriitorilor - Filiala Cluj.

S-a născut în satul lui Timotei Cipariu, fiind primul din cei nouă copii ai țăranilor Cornelia și Traian Brad. După susținerea bacalaureatului la liceul de băieți “Sfântul Vasile cel Mare” din Blaj, în 1940, urmează cursurile Facultății de Filologie din Cluj.

Debutul absolut are loc în 1947 în revista *Gând tineresc* din Alba-Iulia, cu poezia *Te-am visat*. Debutează editorial cu volumul *Cincisutistul* în 1952.

A fost bibliotecar al liceului Sfântul „Vasile cel Mare” și președinte al Societății de lectură “Timotei Cipariu”. Student la Cluj, lucrează la redacția *Almanahului literar*. În perioada 1953-1955, devine secretar al Filialei din Cluj a Uniunii Scriitorilor, Între anii 1956-1958, a fost redactor-șef al revistei pentru copii *Cravata roșie*. În 1968, devine vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. În perioada 1973-1982, a fost ambasador al României în Grecia. În 1984, este numit director al Teatrului “Nottara”. După 1990, înființează și conduce editura Demiurg. A primit numeroase premii și distincții printre care Premiul Academiei Romane (1959) și Premiul Uniunii Scriitorilor (1972). I s-a decernat titlul de cetățean de onoare al municipiilor Cluj-Napoca și Blaj.

Opera (selecție): *Cincisutistul* (1952); *Cu sufletul deschis* (1954); *Cu timpul meu* (1958); *Mă uit în ochii copiilor* (1962); *Descoperirea familiei* (1964); *Fîntîni și stele* (1965); *Ecce tempus* (1968); *Orga de mesteceni* (1970); *Zăpezile de acasă* (1972); *Noaptea cu privighetori* (1973); *Ultimul drum* (1975); *Războiul cunoașterii* (1979); *Ora întrebărilor* (1979); *Cartea zodiilor* (1982); *Oracole* (1987); *Rădăcinile cerului* (1989); *Vase de Tanagra* (1993); *Icoana nevăzută* (1996); *Al doilea suflet* (2000); *Mamei, dincolo* (2002); *Toamna clasică* (2004); *Printre oamenii Blajului* (2006); *Aicea, printre ardeleni* (2007).

Aprecieri critice:

George Călinescu: ...numai poeții adevărați dețin acea copilărie cu care uimesc și produc, ca și muzicienii, sentimentul inefabilului. [...] tânărul nostru poet cunoaște acest limbaj (1959).

DECEMBRIE

1 decembrie

Ziua Internațională de Combatere și Profilaxie a Maladiei SIDA

Ziua Națională a României. 96 de ani la Unirea Transilvaniei cu România (1 Decembrie 1918)

95 de ani de la deschiderea primei stagiuni a Teatrului Național din Cluj cu spectacolul *Se face ziuă* și *Poemul Unirii* de Zaharia Bârsan, primul director al teatrului (01.12.1919)

2 decembrie

155 de ani de la nașterea pictorului francez **Georges SEURAT** (02.12.1859-29.03.1891)

3 decembrie

Ziua Internațională a Persoanelor cu Handicap

5 decembrie

Ziua Internațională a voluntarilor Națiunilor Unite

6 decembrie

7 decembrie

Ziua Internațională a Aviației Civile

Istoricul și profesorul universitar doctor clujean Nicolae EDROIU, membru al Academiei Române, director al Institutului de Istorie „George Bariț” din Cluj-Napoca - 75 de ani (07.12.2013)

125 ani de la nasterea filosofului existențialist francez **Gabriel MARCEL** (07.12.1889-08.10.1973)

8 decembrie

Ziua Constituției

9 decembrie

10 decembrie

Ziua Internațională a Drepturilor Omului

12 decembrie

125 ani de la moartea poetului englez **Robert BROWNING** (07.05.1812-12.12.1889)

13 decembrie

Ziua tipografilor

70 de ani de la moartea pictorului abstracționist rus **Wasilii Vasilyevich KANDINSKY** (16.12.1866-13.12.1944)

14 decembrie

16 decembrie

155 de ani de la moartea filologului, folcloristului și scriitorului romantic german **Wilhelm Carl Grimm** (27.02.1786-16.12.1859)

18 decembrie

Ziua Minorităților Naționale

135 de ani de la nașterea pictorului, graficianului și teoreticianului german de origine elvețiană **Paul KLEE** (18.12.1879-29.06.1940)

20 decembrie

70 de ani de la moartea istoricului literar român **Nicolae CARTOJAN** (04.12.1883-20.12.1944)

85 de ani de la nașterea poetului și publicistului clujean **Alexandru CĂPRARIU**, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj, director al Editurii *Dacia* (1969-1986) (20.12.1929 - 04.02.1988) -

23 decembrie

BOGDÁN Zsolt actor clujean - 50 de ani (23.12.1964)

24 decembrie

125 ani de la nașterea teologului, filosofului, eseistului și poetului român **Nichifor CRAINIC** (22.12.1889-20.08.1972)

25 decembrie

Nașterea Domnului. Crăciunul

27 decembrie

Ziua Actorului

29 decembrie

95 de ani de la ratificarea, de către Parlamentul României, a Unirii Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România (29.12.1919)

70 de ani de la moartea scriitorului francez **Romain ROLAND** (29.01.1866-30.12.1944), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1915)

31 decembrie

60 de ani de la moartea pictorului și sculptorului francez **Henry MATISSE** (31.12.1869-03.11.1954)

dec.1949: apare la Cluj primul număr al revistei lunare *Almanahul Literar*, care, din 1954, se va numi *Steaua*

PERSONALITATEA CLUJEANĂ A LUNII DECEMBRIE

Nicolae EDROIU

75 de ani de la naștere

Date biografice: 07.12.1939, Olteni Bodoc, județul Covasna. Istoric. Membru al Academiei Române.

Studii universitare la Cluj, absolvent al Facultății de Istorie-Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” (1963). În perioada 1967-1971 efectuează studii post-universitare în cadrul Universității din Belgrad și, respectiv College d'Europe din Bruges (Belgia). În 1974 susține în cadrul Universității clujene teza de doctorat cu titlul *Ecourile europene ale Răscoalei lui Horea (1784-1785)* (cond. științ. Acad. Ștefan Pascu). Începând cu anul 1963 își începe cariera de cadru didactic universitar la Facultatea de Istorie - Filosofie. Din 1990 este numit Profesor universitar în cadrul facultății clujene. Este membru al mai multor asociații și societăți științifice și membru al redacțiilor unor prestigioase reviste de specialitate. Membru corespondent al Academiei Române (1999). Din noiembrie 2007 este directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca.

Opera (selectiv): *Răsunetul european al răscoalei lui Horea (1784-1785)* (1976, Premiul „Nicolae Bălcescu” al Academiei Române); *Răscoala lui Horea (1784)* (1978); *Pe urmele lui Horea* (1988); *Ioachim Crăciun și Bibliologia românească. Studiu și bibliografia operei* (1994); *Paleografia româno-chirlică (sec. XVI-XIX)* (1995); *Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821) și presa belgiană* (1997); *Introducere în Științele auxiliare ale Istoriei* (1999); *Procesul de constituire a formațiunilor statale românești (sec. VIII-XI)* (1999); *Teza ungară a celor „două jumătăți” ale Transilvaniei. Studiu critic* (2001); *Bibliografia istorică româno-slovacă 1918-2000* (2004); *J. P. Brissot (1754-1793) și românii transilvăneni* (2006); *Comunicări academice 1970-2010* (2011).

Lucrări în colaborare: *Enciclopedia istoriografiei românești* (1978); *Cluj. Ghid turistic al județului* (1980); *Maghiarii din România* (1995); *Istoria României. Transilvania* (1997); *Ioan Lupaș (1880-1967) slujitor al Științelor Istorice, Învățământului și Bisericii (Cu repere cronologice și o Bibliografie a operei)* (2008); *Alexandru Lapedatu (1876-1950), ctitor de instituții științifice și cultural-bisericești* (2009); *Clujul. Scurtă istorie* (2009); *Studii istorice privind relațiile româno-ungare* (2010); *Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. 90 de ani de existență. 1920-2010* (2010).

Autor de manuale universitare și editor a numeroase ediții de documente.